

1. november 1998

Kr. 10,-

63. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 17

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Samfunnsrekneskapen bør fram

Staten lever av budgetter Samfunnet av produksjon!

Set ikkje ny bot på eit gammalt klede, då revnar det lett i saumane og plagget må kastast. Ivar Aasen syng om «bot som duger», men det stemmer nok ikkje. Ikkje alltid.

Det Restad & Co held på med i Stortinget i dag, er å lappe på eit overlevd økonomisk system. Dei største lappeskreddarane er likevel sosialøkonomane. Dei er frampå med dei autoriserte boterådene sine kvar gong såkalla nedgangstider heimsøker landa. Dei var frampå etter 1. verdenskrig og frampå etter andre. I dag stundar det til med nedgangstider igjen. Sosialøkonomane som ingenting har lært og ingenting gløymt, er frampå no og. Utan å sjå heilskapen i økonomien i dagens verd,

driv politikarane og lappar på systemet best dei kan, alt etter dei sosialøkonomiske lappeskreddarane sine råd.

Dybwad Brochmann fekk tilslutning både av sosialøkonomen Frisch, av Vøgt og Ewald Bosse for ein heilt ny tankegang innan moderne økonomi! Dei var professorar alle tre. Frisch fekk endåtil Nobels økonomipris.

Dybwad Brochmann som i si tid var hovudbokhaldar i Norsk Hydro på Rjukan, var spesialist i moderne bokføring. Han kalla tidas økonomiske tenkemåte og rekneskapskunst for noko som berre kan samanliknast med fortidas astrologi!

Sidan 1914 og framover har verda skifta vilkår for større og større produksjon av alt menneska treng til. Den økonomiske tenkemåten må såleis bli ei heilskapstenking. Ikkje lenger ein lappespolitikk.

Det økonomiske systemet innan moderne samfunn, må skiftast ut frå eit kort eller mangelsystem til eit overflodssystem. Utviklinga kan ikkje skruast attende. Fattigmannstida har teke slutt heldigvis.

Når så Restad skal reparere på det overlevde systemet og på den måten prøve å forebygge ei komande nedgangstid med konkursar og gråt, så fylgjer han dei økonomiske lappeskreddarane sine råd. Han tuklar med renta på bytemidlane, men

gløymer realrenta som i stigande mun kjem fram takka vere teknologien. Han flikkar på kronkursen akkurat som bytemidlane – pengane – hadde vekande liv. Og han steller med skattane, med momsene, med avgiftene, med vareprisane og pengebudsjetta akkurat som verda skulle leve av budsjett –.

Dei som innbillar seg at dei lever av pengane, kursane og renta, er pengespekulantane, dei som forulempar og øydelegg overflodsøkonomien verda over og skaper ufred. Rike tomskallar som dei er.

Det levande og realt tenkjande menneske veit at dei lever av varene og teknologivoksteren. Og slik er alle

sin økonomi i dag.

Det nye og reale systemet som må kome, bygg på eit objektivt samfunnsrekneskap. (Sjå teikning.) På denne måten, og ut frå denne tenkemåten, kan landet vårt bli pioner på ei ny og betre økonomisk styring.

Dette var også dei nemnde professorane samde med B.D. Brochmann om. Dei abonnerte på bladet hans inntil sin død. Dei rådande i politikken i dag, er blinde for heilskapstanken og for røyndomen i verdsutviklinga. Sjå det er den store bøygen.

Anders Ryste

Den objektive samfunnsrekneskapen som vil avløyse den private og den offentlege penge- og budsjettpolitikken og såleis frigjere framtidas menneske materielt.

Midt i et paragidmeskifte

Av Astrid Strømme

På overflaten virker verden i øyeblikket kaotisk, og det er tilsynelatende like før bombene faller. Men krig løser ingen problemer!

I en av Klassekampens utgaver (cirka 15/10) skriver Steinar Bryn at Norge har vedtatt at de vil delta i et bombeangrep mot Jugoslavia uten støtte fra FNs sikkerhetsråd. Er dette riktig?

Konflikten kan ikke løses med våpen. Det har Kristus uttrykkelig sagt beskjed om. Har Norge glemt dette?

Brochmann sa at det nye livssynet burde komme fra Norge. Dersom det ikke gjør det, ser det mørkt ut! B.D.B. sa dette fordi landene i Norden kanskje er kommet lengst i samfunnsutviklingen. Det mørkner nå tilsynelatende til på den nasjonale og globale himmelen.

Likevel er det alltid en mulighet til å snu. Kursen kan endres på dagen. Destruktive tankemønstre kan endres til livgivende måter å takle situasjoner på.

Det hele har mye med kapital og penger å gjøre. Disse kreftene advarer Kristus mot.

Men vi maktet ikke å legge av oss, og bak oss disse gudene. Det nye livssynet holdes i sjakk av den gamle orden.

Likevel beveger vi oss mot det nye. Noen kaller det vannmannens tidsalder. Paragidmeskifte har likevel mange «navn».

Bente Müller sier at det mannlige og kvinnelige nå må smelte sammen til en ny helhet, for å bli fruktbar. Magne Raundalen har heller ikke noe imot at menn må bli mer «feminiserte». Ikke i bokstavelig forstand, riktignok, men i en retning hvor de kan gjøre bruk av hele følelsesregisteret sitt, framfor maktteknikker.

Per Arne Løkke og Reidar Armann Nilsen sier at det er viktig at menn begynner symbolisere sine indre konflikter og opplevelser overfor forskjellige sider av livet. I praksis betyr det at de begynner å symbolisere sin omsorg og bekymring for barna, kvinnene og naturen. Så langt i vår 2000-årige historie, har dette i all hovedsak vært kvinnens bekymring.

Bjørn Vassnes sier det hele på en noe annerledes måte. Men tilsynelatende mener han det samme. Noe av essensen i hans bok

forts. side 8

Samfunnsliv

Sosialpsykologisk avis
Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)

Bertram Dybwad Brochmann
grunnlegger

Anders Ryste, adr. 6150 Ørsta
ansvarlig for utgivelse
og redaksjon

Grunnlagt
1931
Med i redaksjonen
Aase Brenne
Haugenv. 9
1400 SKI
Dag Ove Johansen
Røvik, 8200 Fauske

Regnskapene:
Dag Ove Johansen

Ved innbetalinger benyttes
Postgironr.: 0801 3 15 95 06
Bankgironr.: 3992.07.32589

Kjære Anders

Takk for sist (stevnet). Må prøve skrivemaskinen igjen. Er nettopp kommet i orden i min nye leilighet her i Ytre Arna. Min sønn bor i Indre Arna, bare 10 minutters kjøring herfra. Det er en liten trygdeleilighet jeg har fått her, bare ca 800 i måneden pluss strøm, så jeg føler meg «rik». Leif har hjulpet med hele tiden, både med flytting og alt her, så han har vært en kjærlig sønn, selv om vi ikke kommer overens i alt som har med Brochmann å gjøre. Jeg føler det slik at jeg har vært inne i en dagdrømmtilstand siden jeg sluttet å skrive. I denne tilstanden er det jo de fleste av oss går i eller lever i, og det er en forferdende tilstand. Jeg prøvde å skrive meg ut av denne før jeg forlot Ski, men jeg endte opp i en kritikk av presteskaper for deres begravelser, og dermed orket jeg ikke mer av den skrivelser.

Legene hevder jeg har hatt et hjernedrypp, hva nå det er, og jeg er glad for at du har en så trofast kar som Dag Ove til å hjelpe deg.

Boligen jeg har fått her, er eldrebolig, og jeg føler meg ikke som en eldre person. Noen av dem er over 90 år. Det har alltid irritert meg at man skiller aldersgruppene fra hverandre, så her er nok å irritere seg over, men det hjelper ikke stort. Jeg får vaskehjelp, og det er jo godt. Jeg blir svimmel av å bøye meg og har vondt i armene. Heldigvis har blodtrykket gått ned til normalt, men jeg må fortsatt ta medisinen eller tablettene.

På Ski lå jeg i stuen, hvor jeg hadde alt som var mitt. Her har jeg soverom, stue, kjøkken og baderom, og så en veranda, hvor jeg kan ta en røyk innimellom. Jeg har, uten mas fra noen, fått røykinga ned til det halve fra før av, men det er kanskje for sent, det er noe jeg ikke vet.

Det var veldig trist da jeg var borte fra avisens medarbeidere, det var nesten som å være død, og dessuten, når jeg ikke kan skrive, så kjennes jeg som død og begravet.

Vel, du har vel dine problemer med din kone og er sannsynligvis trøtt av å høre om mine. Men ha det godt, Anders. Jeg mangler konsentrasjonsevne nå, ser det ut til.

Hjertelig hilsen Aase

Kjære Aase

Så snart du blir frisk igjen skal du ikke tas bort fra headingen på Samfunnsliv. Få fortjener bedre å stå der enn du. Du skal ikke slutte. Jeg må slutte. Alderen tynger.

Fra nyttår vil Dag Ove være avisens redaktør. Du og alle våre gode venner må bistå ham; men det er opp til han hvorledes han vil Nyorienteringsarbeidet videre. Han er også opptatt av å få våre nye tanker frem på Internett.

Foreløpig, så lenge vi ikke har fått oppgjort for arvesaken, kommer jeg til å fungere som «disponent».

De beste ønsker fra meg, Sonja og sikkert også alle våre abonnenter som i så mange år har kunnet lese dine fine artikler i avisa.

Vennlig hilsen
Anders Ryste

Tabloidavisene vekk fra postkontorene!

Midt under EU-kampen kom VG og Dagbladet i salg ved postkontorene. Betydelig nok kom det ikke protester mot at Staten solgte j-aviser over hele landet.

Så prøvde jeg med en protest. Jeg skrev et åpent brev til representanten Jon Lilletun (V. Agder) og fikk brevet rykket inn i Flekkerøyposten. Flekkerøy er altså øya hvor Kr.F fikk nesten 60% av stemmene ved siste valg.

Jeg var svært nøgd da avisene ble borte på Flekkerøy postkontor, og de har ikke vært å se der siste par år, men de tåpelige og pornopregede oppslagene griner mot meg hver gang jeg går andre steder på postkontor.

Hvis nå avisene hadde vært Nationen og Vårt Land kunne det nok tenkes at jeg hadde kjøpt en avis. Men det rette må jo være at på postkontoret skal det ikke selges aviser, alle fall ikke nå når post-tjenestene innskrenkes.

Denne mening uttrykte jeg så til statsråd Einar Dørum i åpent brev, som jeg blant annet sendte til Nationen, som ikke ville trykke det. Hva er dette for noe? Er også en slik avis lojal overfor Schiborkla? Eller

er det journalistene i ulike aviser som er lojale mot hverandre? Er journalistlaget den fagforening som har den store makt og som dominerer oss på denne måten?

Jeg ser avisinnlegg med klage på postkontorene. På postkontor som fortsatt består er det til dels store køer. Postservisen skal da ikke forringens ved at personalet driver med avissalg!

Avissalget blir da i konkurranse med kioskene, som trenger løssalgavisene for å kunne få salg av andre varer. Avissalget på postkontoret blir konkurranse med en gruppe små næringsdrivende – kioskeierne. Er det ikke så at Venstre vil støtte disse?

Som positivt alternativ vil jeg forstå at Postverket yter bedre service når det gjelder å ordne abonnement på tidsskrifter og blad. I sin tid hadde Postverket en katalog over alle landets periodiske publikasjoner. Denne bør selvsagt innføres igjen. Postverket burde også hjelpe med abonnement på nordiske publikasjoner. Men den nordiske giroporten på 50 kroner tyder ikke på at det var særlig vilje her fra den forrige regjerings side.

Håper at den nye regjering bedre kan fremme kultur via Posten.

Men viktigst er vekk med tabloidavisene på Posten! Det bør da være en selvfølge for Sentrumsregjeringen – i alle fall før neste valgkamp!

Langt om lenge fikk jeg svar fra Samferdselsdepartementet. Her fikk jeg da opplyst at nå er postverket omdannet til særlovsselskap med navnet: Posten Norge BA. Nå må Posten på forretningsmessig grunnlag vurdere og eventuelt tilby tilleggstjenester utover de pliktige basistjenestene. For å motvirke eventuelle inntektsreduksjoner er det altså at postkontorene selger VG og Dagbladet.

Min mistanke er at det er konsernene Schibsted og Orkla som tjener. Hadde det nå enda vært Staten som tjente kunne det vært lettere å akseptere. En ting mener jeg er sikkert: Demokratiet tjener ikke. Staten får her en rolle som kapitalismens ydmyke tjener.

Jeg har til slutt et forslag til Samfunnsliv: Aldri å trykke noe som har stått i Schibsteds eller Orklas aviser. Norge er landet med de mange aviser, og det er sikkert noe rundt om i landets aviser som fortjener større lesekreter.

Flekkerøy den 4. okt. 1998

Med beste hilsen
Sigurd Halleraker

Vårt absurde teater

Av Svein Otto Hauffen

Tidligere kunne venner av det absurde teater glede seg over skuespillet av Becket, Ionesco m.fl. Men som Schakespeare sier: «Verden er en scene». I dagens absurde teater har aktørene forlatt teaterscenen og trått ut på verdensscenen. Dessverre er det nok ikke Shakespeare eller Ibsen som er mester for det som oppføres der.

Efter kvaliteten å dømme er det forståelig at såvel manusforfatter som regissør foretrekker å være anonyme. Vi tenker her bl.a. på tidens politiske teater. Nasjonalt såvel som internasjonalt. Stort sett kommer man vel sannheten nærmest ved å si at folk får det politiske teater de fortjener. Som Randi S. Nielsen uttrykte det i et muntert minidikt – «Folkets sirkus» –

Stortinget er et sirkus
med sjonglering og saltomortale,
og vi som har utpekt ensemblet
får finne oss i å betale...

Selv om Shakespeare skriver om dette «spill for dårer», synes vi nok

rett som det er at det store spill drives for langt, og at det kan forlanges at manusforfatter såvelsom regissør skjerper seg. Selv i det absurde teater gjelder spilleregelen om at man bør slutte mens leken er god. Men her har den vært dårlig lenge. Forestillingen bør anmeldes. Helst til politiet. For ikke å snakke om den amerikanske versjonen. En så dårlig teaterversjon fortjener ikke engang amerikanerne. For hva er dette for slags spill for galleriet? Med den slags overspill, bør neste replikk lyde: «Spillet er over!»

Boulevard-avisenes fotside overskrifter, fokusert på president Clintons underliv, hører med til bildet. – Her minnes jeg Rolv Wesenlund som før forlystet oss med feriebisop Fjertnes' bekjennelser. Især denne: «Jeg har vært gift i 28 år, og i alle disse årene har jeg kun elsket én kvinne. Og den dagen min kone får vite det, så blir det helvete!»

– Det umoralske i Clinton-historien, er de mentale pygmeers groteske grafing under beltestedet til et statsoverhode som vel hovedsakelig bruker hodet til nasjonens beste. Mens kyniske motstandere gjør sitt værste for å

oppmerksomhetsføre en hel nasjon fra det vesentlige – ved å overfokusere på presidentens privatliv og underliv.

Ikke desto mindre umoralsk er den fanatiske supermoralisten og fariseeren Kenneth Starrs misbruk av offentlige midler, for å tilfredsstille sin avsløringsmani. Hans betegnende navn røper mentaliteten. På tysk betyr starr: Stiv, steil, sta, ubøyelig. Og storsinnet mennesker distanserer seg fra starrsinnige starrköpfe.

K. Starr må ha lyktes i å smitte mange med sin moralistiske stivkrampe, eftersom han hittil har kunnet sløse bort 40 millioner dollar, med sikt på å finne beviser mot Clinton. Med andre ord 300 mill. kroner som kunne ha vært brukt til å avhjelpe sult og elendighet blant titusener av nødlidende mennesker.

Hvem er egentlig førnevnte manusforfatter og regissør om ikke hoved«personen» i B.D. Brochmanns aktuelle bok: «Fandens etterlatte papirer.» Også kjent som Mefisto – i det daglige mere aktuelle dramatiske dikverk «Faust», av Goethe. Til manges forbauselse også betegnet som «Denne verdens fyrste», «Verdens herre» og «Denne verdens gud» i selve Det Nye Testamentet.

Verdikommisjonen utfordrer kommunene

Av Astrid Strømme

Verden kommer ikke i orden før forholdet mellom menneskene kommer i orden. Og hvordan skal vi få orden på det?

Det hele er et bevissthetsspørsmål, mente Bertram Dybwad Brochmann. Han har Bente Müller med seg i dette. Bevissthetlivet er, sier hun i sin siste bok «Jomfruprøven» inne i en

avgjørende fase på jorden. Alle jordsamfunn har oppløst seg selv, sier hun, og mener at dette har noe å gjøre med vårt falske selvbylde, og vårt tildels ensidige forhold til det faktum, at vi tror den empiriske vitenskapen skal løse alle problemene for oss.

Vårt grunnleggende problem er knyttet til vår produksjonsform og den sosiale utvikling som den beforder. Derfor er det så lite vi kan gjøre i våre lokalsamfunn, da storsamfunnet

innhenter oss likevel før eller seinere. Et levende bevis på det er miljøkampen. Vi har nå slåss for å redusere forbruk, energi, osv. i noen år. Likevel viser det seg at miljøet går i feil retning, og at vi på ingen måte er trygge for at ikke klimaet skal løpe helt løpsk. Poenget er at det nytter lite å gjøre noe med delen når helheten trekker i feil retning.

Jeg sa det var et bevissthetsspørsmål, og det holder jeg på. Erkjennelsen dreier seg om å

fatte at bare organisk liv har verdi. I det ligger at alt som har iboende, dynamisk vekstkraft, må prioriteres både bevissthetsmessig og i praksis. Penger har ingen organisk verdi, bare tenkt verdi. Vi må løse dette problemet, og innrede vårt samfunn etter det. Vår tid krever at vi slipper menneskene fri. Det er ingen

På Folkeakademi Årvold – Av Rolf Høstmark

På dette akademiet skal vi holde våre foredrag til sommeren 1999

Takk for tilliten. Det er hyggelig å være her i dag selv om vi ikke er i fjøset, i dag. Men nå må dere ikke tro at jeg kommer her for å si noe, ikke kom jeg heller på grunn av Lansers praktfullt sjegg, eller fordi han har en egen overtalelsens evne, men i dette tilfelle skal det veldig lite overtalelse til for her har dem verdens beste vafler. Det teller mye mer, og med mye venner, det er så deilig så deilig.

Vel, jeg skal prøve å legge fram noe om stat, kirke og samfunn. Her må jeg si at mye av det jeg har, kan, har jeg fra min gamle venn Bertram Dybwad Brochmann. Selvfølgelig ligger det også bak for eksempel Platons Staten – den burde alle lese også en del andre moderne ting. Her tenker jeg spesielt på Dostojevskis: Brødrene Keramastov, hvor det i annet bind vel, er lagt inn en tale som denne storinkvisitoren holder om hvorfor mennesker må ledes, regjeres og hvorfor akkurat ham og hans folk, kirken, må gjøre det. Det er ikke bare stor litteratur, men stor innebygget lærdom der som er værd å merke seg. Så har vi George Orwell: 1984, som beskriver det samfunn som er i ferd med å bli bygget opp, med all dens gru og redsler – og fremfor alt A. Huxleys: Farge nye verden og gjensyn med fagre nye verden, som han skrev 25 år senere. Også Karin Boye: Kalacion, som faktisk skildrer samfunnet som det nu er: Kemiby 4, som svarer til det vi nu er tvunget til å leve midt inne i. Hun er forøvrig svensk. Og vi har Erich Fromm, denne tyskeren, som utvandret da Hitler satte i gang. Han slo seg ned i Mexico og har skrevet en del ting, som er av stor verdi. Jeg husker spesielt: Et friskere samhället. Men som sagt så må vi også ha med Bertram Dybwad Brochmann, hans: Kunsten å lese Bibelen og Bibelen og Naturvitenskapen, Kristus i samfunnet og slike bøker. Selvfølgelig det jeg selv har skaffet meg av viten og erfaring.

Her foreligger det et materiale, som vel ikke er samlet, men som gir oss en oversikt som er nødvendig å ha og skaffe seg. Vi kjenner jo alle fra bibelhistorien, denne legenden om Edens Hage. Der menneskene gikk omkring, levte sammen som en stor familie og var lykkelige. Der ble de jo drevet ut, og det var så visst ikke Gud som drev oss ut. Det var nok en annen tankekraft, selv om det var millioner av mennesker og menneskers guddommelighet som drev oss ut av den hagen. Men – det står også at Gud satte ved inngangen to keruber til å vokte inngangen, slik at ingen skulle få komme inn i haven mere. Disse kerubene var på den ene side staten, på den andre siden var det kirken som hindret oss i å realisere denne drømmen, dette ur-samfunnet hvor menneskene var lykkelige.

La oss se litt på disse to institusjonene, som hittil har hindret oss i å komme tilbake til denne

lykketilstanden. Vi får nå gå ut fra at den som har ledet utviklingen i den retningen, det har vært maktmennesket, viljes mennesket. Og det har det jo ikke manglet på. Vi kan tenke oss at vi går tilbake til sjamanen. For sjamanen, heksedoktor, Goden, representerte tre ting/egenskaper i forhold til sine egenskaper. Det ene han påstod seg å ha var visjoner fra Gud. På den andre siden skulle han lede menneskene, befri dem fra sykdom viss de var syke, skaffe dem mat, når de skulle nedlegge ville dyr. For eksempel når de skulle nedkjempe ville dyr som kunne ødelegge dem, så kunne han som stod der å hadde oversikten si: «Ja, nå hiver du spydet på din side», med andre ord kaste en sten eller lignende. Det var på mange måter upraktisk, slik at hver av disse egenskapene fikk hver sin stamme, ledet av samfunnet på den ene side, gudsyndyrkelsen på den annen side og kanskje krigen på den tredje side. Ut fra det ble det jo skape konger – kriger-konger, og en prestestand som skulle være mellomledet mellom det guddommelige og menneske, ble grunnlaget for det vi kaller kirke. Så der ligger kanskje, i alle fall forestiller jeg meg, noe slikt som grunnlag. Så ble dette bygget ut videre og videre.

Men alltid var det jo her noe å høste for de viljesterke, for herskesyke på begge sider, for så vidt på alle tre sider, men mulig mer for den krigerske, så mye krig som det jo er i dag. Så der er vi ved begynnelsen.

Noe som jeg har snakket om før: Mennesket er suggestibelt, det er påvirkelig og da spesielt for herskesyke som behersker hersketeknikk og påvirkningens teknikk. Ja, det var noe de gamle behersket til fullkommenhet – h vis ikke kunne de jo ikke lage krig. Noe også presteskaper lærte senere til fullkommenhet. de skulle jo øke seg sidestillet med den verdslige, slik at den verdslige delen tok seg av det legemlige/organ iske og fellesskapet. Mens kirken tok seg av det sjelelige/åndelige for fellesskapet. Så ble det slagsmål, det gjaldt jo å sikre seg best mulig. Og det har jo gjennom historien gått med vekslende hell. Vi har jo lagt merke til hvordan pavekirken laget sine korstog, fikk fyrster og andre til å følge diktat. Vi har også sett hvordan stater har greidd å sette kirken til side, sette til side sjelelige og det åndelige liv og bare gått på terror-linjen, nedslaktingen og underleggelse. Som sagt alt fordi mennesket har sin suggestibilitet, sin evne til å påvirke, og fordi enkelte, fra tid til annen, har fått den lærdom, den utdannelse i det å beherske medmennesker, som de altså har skaffet seg.

For at dette skulle kunne skje måtte ikke mennesket kunne eller vite for meget, for da ville de jo selvfølgelig ha sagt: «Nei det der er jo bare tull – dette vil jeg ikke ha noe med» o.s.v. Men det fikk de jo ingen sjanse til, fordi de ingen utdannelse fikk, ikke noe erfaring, ikke noe klokskap o.s.v., for det passet ikke inn i herskernes kram. En annen ting

er at mennesket i sitt vesen er ikke viljes vesen, men drifts og følelser vesen opptil 90 % og av den grunn lett påvirkelig, for vi kan ikke bruke vår vilje – vi kan ikke elske noen, men vår vilje. Vi kan ikke starte et stor-samfunn med vår vilje – det bygges av helt andre krefter.

Så var det det andre. Da måtte man heller ikke, hverken fra kirkens side eller fra statens side eller fra statens side vitne om man var drifts og følelservesen og lite viljesvesen. Vi har lært gjennom tusen år at vi er viljesvesener, vi kan hva vi vil – og det er den værste løgn som har vært sagt om mennesket. Det kan vi aldeles ikke. Og vi kan jo tenke oss da, ja, for å ta kirken, som jo hadde sine moralbud: «Du kan viss du vil!» Men noen fikk jo dette ikke til og følte seg da som en nødvendig synd, de greidde det jo ikke, og fikk ikke greie på hvorfor.

Vi er ikke viljes vesener, vi kan ikke hva vi vil. Men om noen prøver å prakke det på oss, blir vi jo i vilrede – vi gjør gale ting og kanskje enda mer gale ting enn det vi burde gjøre. Så dette er en viten som er dekket for oss. De store profeter har jo avslørt det til en viss grad, men det har jo aldri kommet frem til folks bevissthet. Jeg lærte jo på skolen: «Du kan hva du vil gutt!» Ferdig med den. Men jeg oppdaget jo etterhvert at det kunne jeg ikke – aldeles ikke.

Det samme sier jo staten, alle skoler, i dag som allrid – de lærer den dag i dag: mennesket er viljes vesener – Du kan hva du vil. Dere skal vite at der er en kjempeløgn. Den værste løgn om mennesket som også har gått inn i oss, fordi de som representerte det var avhengige av at vi ikke greidde det vi skulle og ble tilsvarende påvirkelige til å lede, for herskesyke folk – og nu om dagen av psykopater, sinnsforvirrede, egenrådige. Slik at i dag ser vi jo individualiteten, so dette skapte i sin tid, tar nå seg fullstendig ut i egocentrisme. Det er jo bare JEG det gjelder, bare jeg og jeg og jeg. Og der innenfor denne jeg-bevisstheten, så kan man til en viss grad være viljes vesner. Man kan beherske til en viss grad, man kan kjøpe bil, båt eller hva man vil – uten tanke-viden.

Den lærdom som man skulle hatt inn ved skolen, se den passer det ingen å komme med, så der står vi. Faktisk ganske hjelpeløse. Man vi har et forhold til, det er at vi har mer en våre fem yttre sanser. Disse syn, lukt, smak hørsel og følelse sanser, har kirke og stat bygget på at vi bare har, disse fem yttre. Ferdig med det. Da det viste seg at det hadde vi, satte kirken i gang den værste menneskeforfølgelse som noen gang har skjedd. De drepte jo syv millioner kvinner i Europa, også i Norge, Sverige og Danmark. Et uhyggelig tall. Fordi de tillot seg å bruke andre sanser/evner enn disse fem. Og det måtte de jo ikke. For hva ville skje om disse fem indre sanser: clairvoyant, clairaudiouvoyante, radiestetiske (følsomhet og stråling), intuitive eller den telepatiske ble tatt i bruk. Viss man tar i bruk disse sansene, så er jo en psykopat en politisk leder eller hva det måtte være, avslørt med

en gang, de ser jo dette. Går vi den veien, bruker vi disse sansene – så holder ikke noe av dette, overbygningen som vi er presset inn i. Så der er håpet for fremtiden, om ikke annet. Det gjelder å finne frem til de menneskene som kan bruke disse fem psykiske sansene. Og fremelske disse i sine omgivelser, i den grad det er mulig. I den grad de er såpass lite suggerert av psykopatene, at de kan tenke lite grunn ved siden av, for seg selv. Og har noen oppdaget disse evnene, tror jeg ikke de slipper dem, like lite som middelalderens kvinner gav slipp på dem. Da de luket for hekser og brente. De kunne jo ikke gi slipp på dem – det var dem, de var sånn. De kunne jo under tortur og sånn si de var i omgang med djevelen eller hva det må måtte være de under ed måtte avsverge. Men innerst inne visste de jo om disse kreftene, men dette måtte jo ikke skje. Det ville jo felt kirken, staten, alt som hindret mennesker å komme sammen og få være som søsken. Det måtte omhyggelig holdes skjult. Dette er han inne på denne storinkvisitoren. Mange steder var det ikke igjen kvinner til å føde barn – og da var det jo heller ikke noen som kunne tetale tiende til kirken. Altså måtte der ærklæres at Europa var fritt for hekser. Men selvfølgelig var jo disse egenskapene, disse evnene, disse indre sansene, de var jo da til en viss grad utslettet av arvestoffet hos menneskene. Det er jo også ganske uhyggelig å tenke på. Og det spørs om ikke dette var gjort fullt bevisst, slik han uttrykker det storinkvisitoren, hos Dostojevski.

Så hvordan skal vi da kunne få realisert dette samfunnet, hvor denne edens have kumulerer i naturen. Kontakt med medmennesker, med dyr, med himmel, med det hele. Men vi får ikke dette til, vi kan det ikke – og det er dit vi skal. Nå er det også en ting til, det er kirkens lære. Det hjalp jo ikke å finne noe paradisk her – det var der oppe et sted. Det fikk jo denne Gargarin til å uttrykke: «Jeg har vært der oppe og sett etter, men det var ikke noen himmel der». Det var et tomrom på $\div 173^{\circ}\text{C}$. Så får vi tatt oppmerksomheten bort fra dette livet her og plassert det et annet sted der oppe, for å beherske mennesker. Og dette har jo staten overtatt til di grader. Statssystemet med sitt fengselssystem, skolesystem og med det hele, de har funnet dette veldig bra. For nå kan dere jo legge merke til, det r kamp om lønninger. Det er folk i forskjellige grupper som vil ha so og så mye mer i lønn, for det har deres arbeidsgiver råd til. Det er rene slagsmål. Det er ingen som spør: «Hva produserer Norge?» «Hva har vi betalt av varer og tjenester?» Og det vi har må vi da i himmelens navn kunne dele! Knapphet kan det ikke bli, når vi ser hva som kan produseres. Det er mer enn nok til alle. Men for de dette holdes kunstig ved like, kampen om penger, kampen om konsesjon, den fineste bilen o.s.v. så får vi ingen sjanser og derfor sier også den store seeren Irlmaier, fra Bayern, «Det som kommer det ommer fullstendig overraskende på en absolutt uforberedt menneskehet. Så skal vi

komme over i denne, kall det paradisiske tilstand, som alle sier er utopi, men som vi alle kjenner innom ikke er noe utopi, vi har bare aldri fått det til. Det er ikke vare en gammel legende i den gamle boka det er en realitet, om ikke annet nå en drøm. Slik som Karin Boye skildrer det i Kemiby fyra; Der hadde de ikke noe annet tegn på samhold, eller ønske om noe annet enn å holde noe i en gaffel. Men de visste om menneskere som flyktet og levde i ruiner. Og det er jo forøvrig det som noen av oss gjør, når de prøver å komme unna – der står vi. Det interesserer ikke noen, hverken politikere, pengefolk eller geistlige å undervise mennesker som oss, i hva det er. Det må ikke komme frem. da vil de ikke kunne styre.

Et eksempel her er f. ex.: Her sier jo hele verdens legestand, vår ikke minst, at de gjør mennesker friske. I himmelens navn, hva vet de om det? Hvem av disse har sett et friskt menneske, ingen av dem har sett det. De har sett en viss standard, friske mennesker må de be Gud fri å bevare seg fra. For viss vi kan forestille oss et friskt menneske ved å bruke litt fantasi og tanke, så vil vi fort finne ut at et friskt menneske vil ikke la seg by hva som helst. De vil ikke finne seg i å undertrykkes. De vil ikke finne seg i å la sine barn gå i statens skoler og bli oppdratt i satens og kirkens ånd, fra de slipper brystvorten og til de er så store at staten har et fast grep om dem. Skal vi videre så må et av to skje, og når jeg sier videre så er det i retning av å leve sammen, som de Gudsmennesker vi er. Med alle de krefter og evner vi har.

Vi sier vi består av kropp, sjel og ånd – det har vi lært i uminnelige tider. Men der er også et forhold som de som styrer og steller har holdt borte fra oss. Vi består ikke bare av kropp, sjel, ånd og SOSIO. Og det har meget omhyggelig blitt holdt ut på siden. Fra statens side er sosio; politiske partier, fra kirkens side; menigheten. Men sosio det er fellesskapet! Vi er ikke i den grad individer som vi er et fellesskap, men det har jo aldri blitt noe kjent – det måtte ikke erkjennes. For da ville vi være opprørske – vi ville kanskje være friske – og det må ikke skje. Det finnes jo ikke noe menneske som er friskt lenger.

Jeg holdt et foredrag for noen år siden i Berlin; Er helse mulig, med vårt nåværende statssystem? Jeg synes jeg hadde fått det fint til, og dette vakte virkelig oppsikt. Alle måtte si: «Neimen, det stemmer jo!» «Vi er ikke friske». Og vi er ikke friske fordi dette diktat går fra det politiske, økonomiske, industrielle og religiøse. De har ikke bruk for friske mennesker. Jeg tror de ville ut! Få til noe, skape ting, undervise, spille, og synge. At dette går an har jeg også et praktfullt eksempel på. Jeg har en venn, han har forresten vært her og snakket om dette, han har en liten eiendom på fem mål jord. På disse fem mål jord har han skaffet seg og sine, de er fem mennesker, alt – absolutt alt de trenger av mat et helt år. Bær, frukt,

forts. side 4

Thorolf Høyer-Finn:

En ny reformasjon vil komme!

Et nødvendig oppgjør med Den norske Kirkes forkynnelse

Kapittel 11

Gravtaler

Når en prest taler ved en begravelse, bør det være om å gjøre for ham å trøste og oppmuntre de sørgende. Men hvor ofte skjer ikke det motsatte, ja, det hender at de mest forferdelige ting blir sagt. En prest sa således: «Det er fryktelig å måtte forrette i begravelse til et menneske som han vet er gått bort.» En annen prest sa at de hvis navn ikke står skrevet i livets bok, vil bli kastet i ildsjøen. Er ikke dette åndelig barbari, så vet jeg ikke hva som fortjener å kalles slik. Atter en annen prest sa at når Jesus kommer igjen for å hente sine, vil mange bli tilbake i evig mørke. Jeg vil spørre: Kan det være en kjærlig Gud som overlater sine egne skapninger, som ikke har bedt om livet, til evigvarende ulykke? En sønn til avdøde, som jeg noen dager etter begravelsen traff, lot meg forstå at han var meget

opprørt over hva presten her hadde sagt.

For nærmere 20 år siden hørte jeg en gravtale som opprørte meg sterkt. Jeg har i disse dager funnet en kladd til et brev til vedkommende prest, men brevet ble aldri sent, og prestens navn hadde jeg dessverre glemt å notere. Men da innholdet av det påtenkte brevet jo kan være av interesse for allmennheten, gjengir jeg det her:

Først vil jeg takke for Deres vakre og gripende ord i Deres tale ved begravelsen forleden dag. Vi er mer enn stov, sa De, vi er skapt i Guds bilde. Og Gud elsker oss alle med en uendelig kjærlighet, uten personsanseelse. Vi er alle umistelige for ham.

Ja, omtrent slik begynte Deres tale, så full av trøst, eå ekte kristelig. Jeg var grepet, og det var sikkert mange

av Deres tilhørere. Men den siste del av Deres tale kunne jeg ikke få til å harmonere med denne vakre innledning. Det er om å gjøre å finne Gud her i jordelivet, sa De, for har vi ikke funnet ham her, så vil vi finne himmelen stengt, og vi blir kastet ut i det ytterste mørke for å tilbringe evigheten der.

Hvilken Gud skal vi nå tro på, enten på den kjærlighetens og barmhjertighetens Gud, som De så vakkert vitnet om i den første del av Deres tale – eller den Gud vi sien fikk høre om, som ubarmhjertig og nådeløst dømmer sine egne skapninger til endeløse og redselsfulle pinsler i et evig mørke, som straff for at de i glemsomhet eller tankeløshet hadde oversittet den korte frist han hadde gitt dem? Her er et enten-eller, da disse to gudsbegrepene er likeså uforenelige som ild og vann. Først nemlig det første gudsbegrepet ut i sine konsekvenser, vil det siste gudsbegrepet bli en psykologisk umulighet, bortsett fra at det i seg selv allerede er en etisk umulighet.

Er hvert eneste menneske elsket av Gud og umistelig for ham i dag, så er intet menneske umistelig eller mindre elsket av Gud i en selv aldri så fjern fremtid. Guds kjærlighet dør ikke fordi et menneskes legeme dør, og er det for Gud en hjertesak å vinne alle mennesker, så kan ikke en rent biologisk foreteelse som den fysiske død forandre Guds inntilling fra kjærlighet til hat, fra hjertelag til hjerteløshet.

Det er riktig som De fremholdt, at det evige liv manifesterer seg først og fremst ved kjærlighet. Så lenge vi finner det i sin orden at utallige pines evig, og at Gud selv står bak denne evige pine, befinner seg imidlertid vår kjærlighet i en mildest talt elendig forfatning.

Gud er vår far, lærte Jesus, og vi er hans barn. Men selv om en far har aldri så mange vanskeligheter med et barn, forkaster han dog ikke et slikt barn for bestandig. Ingen jordisk far gjør det, og hvor meget mindre da vår himmelske far! Hyrden leter etter det bortkomne får inntil at han finner det, lærte Jesus.

Guds kjærlighet ville ikke være evig, dersom den var avhengig av en tidsfrist. Det forstod da også mange av de gamle kirkefedrene, som med den lærde Origenes i spissen trodde på alles endelige frelse, fordi de næret en ubegrenset tillit til Guds kjærlighet, visdom og makt.

Ingen tid i verdenshistorien har vært så fylt av redsler som vår egen tid. Men ikke desto mindre finnes det i vår egen tid prester som forkynner enda langt verre redsler, og som dertil skal være av evig varighet og selvsagt ikke kan tjene noe som helst nyttig eller fornuftig, enn si kjærlig formål. Har De, herr sogneprest, noen gang forsøkt å tenke på hvor mange mennesker som denne forkynnelse har jaget bort fra kirken, ja kanskje også fra kristendommen? Ja, det er den store emigrasjonssport hvorigenom også mange av de beste forsvinner – nettopp fordi de har et hjerte! Disse preste tillegger jo Gud et moralsk nivå som er uendelig meget lavere enn det som representeres av selv de sletteste mennesker, en grusomhet uendelig meget større enn den som selv jordens største tyranner kan utfolde overfor sine ofre! Det er dypt forstemmende å tenke på at nettopp prester og andre forkynnere av kjærlighetens evangelium skal gjøre seg til tallsmenn for et gudsbegrep

På - - -

grønnsaker, røtter og urter. (Båndet måtte snus og R.H. mister «tråden» i sitt tankemønster).

– Men som sagt, dette med helse, når det ikke interesserer de menneskene der, hvorfor i himmelens navn skal noen i befolkningen være friske. Og noen sier: «Hvorfor skal jeg være friskere enn andre!» Der bindes eller låses også der. Som sagt friske mennesker finner seg ikke i diktaturet – de finner seg ikke i diktater hverken fra politiske eller religiøst hold, eller av økonomien. Som sagt her er det ikke verre enn at man kan skaffe all den mat man trenger enn at man må ha et mål jord og en spade eller hakke.

Jeg har også snakket med noen økonomer, blant annet Risto som dere kjenner, og de sier blant annet, at viss vi fordeler det som skal gjøres, for å skaffe oss de goder vi trenger i samfunnet i dag, så trengs det fire timer av hver for at det skal kunne skje. Det er selvfølgelig noe mere når det gjelder pleie, der trengs det noe mer. Men du ser, det må jo aldeles ikke skje, for hva skal da menneskene gjøre viss de arbeider fire timer – hva med de resterende tjuve timer «vi» vil jo gå til grunne på det. Her kommer storinkvisitoren inn igjen; Nei – vi må jo styre, regjere og dirigere. Som sagt, det ene som kan skje er at vi tar disse indre sansene i besittelse, i den grad vi ser det, i den grav vi kan få frihet til å gjøre det og hjelp fra omgivelsene til å gjøre der. Vel, vel!

Det andre, at det skjer en katastrofe i verden slik at vi tvinges sammen til å begynne på nytt igjen. Da kan det tenkes. For da vil selvfølgelig, tenkes, alt dette som var huskes – det kan vi ikke gjenta, vi vil ikke ha det sånn. Vi vil ikke ha dette diktaturet, eller troen på en himmel der oppe, vi vil ha den HER!

Og det skal nok snart kunne la seg få til. Nå er dette til stede, i dag, at vi skifter epoke, en epoke er 2 160 år og etter et visst antall epoker ser det ut til at det skjer noe med jorden. Nå ser det av forskjellige årsaker ut til at vi skal forskyve polene og det er jo svært mye vann i verden og da vil jo svært mange mennesker stryke med. Det er forsåvidt helt uhyggelig å tenke på, men på den andre siden kan det ikke fortsette på denne måten vi nu gjør. Se på hva vi nå har; Enkelte mennesker blir rikere og rikere, gjennomsnittsinntekten blir krympet sammen slik at de som har lite blir mange, mange flere enn det var. Så er det en voldsom forskjell mellom fattig og rik. Det kan vi jo ikke finne oss i – alt det her. Og ser vi også på vårt storting, så ser vi hva vi gidder å se, at det er en voldsom kløft mellom storting/regjering og grasrota, hvor det står et enormt byråkrati imellom – vi kan ikke finne oss i det, det er ikke menneskelig og det å se at vi lever i et diktatur, det burde være svært enkelt å se. Vi kan jo snart ikke gjøre noen ting ut fra egne ønsker.

Du kan selvfølgelig enten dra til Mallorca eller til en av Atlanterhavssyene – det er omtrent den frihet som er. Vel du har en viss frihet til å plyndre medmennesker eller noe annet, kriminelt eller med lovlige midler, slik at vi får flere til rette med slike ting. Det kan vi ikke finne oss i. Det må forsvinne, fordi det er uoverensstemmende med vår sanseverden, men vår sosiale verden og med den menneskelige psyke – det stemmer ikke noe sted. Men alt har sin egen evne til å fortsette, men etter sin egen gode, og da så mange er interesert i at vi er diktatorobjekter, troende og ikke helt friske – så fortsetter det, så skjer det. Så viss vi nå får denne polforskyvningen, så vil den være såpass kraftig at for det første vil svært mange mennesker bli borte i

verden, for det andre vil de som blir igjen tenke; Hva var nå dette! Hva var det som førte til dette? Det som var kan vi ikke bruke igjen, vi må begynne på nytt igjen. Så det kan forsåvidt være håpet, dette – som er sett av en del seere og sannsynligvis også leses av jordas geologi. For med visse mellomrom, så har vi, det kan vi lese av rent geologisk, skiftet poler, både magnetiske og geografiske.

Så det skulle være en kjent sak. Men – vi har lite med overleveringer her. Det er ingen som kjenner historien bakover så langt. Når disse epokene er på 2 160 år, kineserne har noe opptegnet, men det er ikke å få tak i og hadde vi nå kunnet avdekke dette biblioteket, som ligger mellom pyramiden og Kairo, som de store seerne har sett, så ville vi vite noe mere. Kommer vi oss også inn i pyramiden, ligger det selvfølgelig også en del der. (Her var noe mer, men vanskelig å høre ved avspilling). Men dette lærer oss at dette er naturens gang. Dette med at jorda forandrer poler. Den samlede sum av disse epokene er 25 920 år, ingen har oversikt over det – det skulle vi jo ha hatt. For det fins! (Her komme også noe som er vanskelig å oppfatte, men budskapet forandres ikke noe vesentlig). Så her skjer det sannsynlig noe med gjevne mellomrom, som det gjør over alt i verden, på jorden. Nå er det ca. 12. til 13 000 år siden Atlantis forsvant. (Prestene i Theben var det som hadde fortalt Herodot om Atlantis).

Det skulle være ca 10 000 år siden. Så på grunn av dette så kan vi jo tenke oss at det skjer noe, men vi har ingen erfaring. Det er mulig det ligger noe hos de som kan gå tilbake i tiden, føres tilbake i tiden, som kan gi oss en viten om dette. Men slik er heller ikke godtatt som viten, at noen kan gå tilbake i tid. Heller ikke frem i tid – det er heller ikke godtatt. Jeg kom på en kostelig historie, jeg var

på en båt, der var en katolsk pater, pluss et harem og konen. Vi hadde samtalt en del og jeg spurte ham: «Dere har ho hatt en del store seere i Tyskland, hva sier de om den forandring Nord Tyskland får, det som skal komme?»; «Nei - nei, ikke noe menneske, ikke noen som helst kan vite noe om fremtiden». Det var det bare Gud som gjorde! Ja, jeg viste jo da til de store seere jeg hadde lest og viste blant annet til J. Dioxen som advarte Kennedy for ikke å dra til Dallas – han ble jo skutt!

Dette sitter spikret fast, dette er kirkens overbevisning. Hvordan skal det enkelte menneske kunne sette seg opp mot autoritetene, når disse har lest og gjort lange studier, ter seg slik. Så skal vi få laget dette samfunn, hvor vi tar oss av hverandre, så er det en mulighet NU. For denne periode vi no har levet igjennom, denne fiskenes periode som går ut 1. januar år 2000, har det jo skjedd dette som Mesteren sa for nesten 2000 år siden; «Jeg er ikke kommet for å skape fred – ild kommer over jorden!». Og der identifiserte han seg med tids-epoken. Fiskenes epoke står for motsetningsforhold, krig, splid og krig. Men den andre Vannmannens epoke er synonymt med ånd. Så den epoken blir jo da innvarslet med medmenneskelighet, hjelpsomhet, kjærlighet. Der sier jo også Mesteren, om vi skal ta med ham; «Fordi urettferdigheten sitter der den ikke skal sitte, så vil kjærligheten bli kald». Og det er jo denne tiden et godt eksempel på. Det er nok av omsorg og sånt, men den er betalt (Her blir det igjen vanskelig å høre men...) Det lønner seg ikke å ta seg av sine egne, det er ikke lønnsomt.

Så denne kjærligheten som Mesteren etterlyste, den kan altså ikke trives i det samfunn vi har i dag. Denne Mesterens lov; «Du skal elske, du skal elske din neste som

deg selv». Og her bruker han det kategoriske imperativ, en eneste gang; «Du skal!» Men du kan ikke elske andre uten i samme grad som du kan elske deg selv. Det er livets lov! Og når kjærligheten da utryddes, bevisst, (her er båndet utydelig)... så la oss håpe, vi som kan, frigjøre de sanser som er de fem indre psykiske sanser. Og skaffe oss den viten som er mulig om dette samfunnet – denne edens have. Dette som eksisterer som en drøm, som en tanke, som en lengsel. Som vi er lovet. Men vi må igjennom denne renselses-prosessen, for å få skallet av psykopatens. De vil ikke kunne eksistere på den andre siden.

Kanskje skjer det noe, kanskje en elektromagnetisk utladning, som gjør noe med hodet på psykopatens, så disse kan funksjonere, det er meget tenkelig. Det ser ut som det hendte noe lignende rundt Babels tårn. Da kunne man plutselig ikke lenger kommunisere. Det kom formotlig av at den telepatiske evne, egenskap hos menneskene ble radert ut – muligens et elektromagnetisk fenomen. Vår hjerne er jo et stor E-verk. Så la oss gjøre hva vi kan, la oss samarbeide der det er mulig. Vi har jo ikke noe annet i denne adventstiden enn å hjelpe hverandre så godt vi kan. Men du verden hvor mange mennesker det er som har behov for hjelp, på alle hold. Senere vil det kanskje være enda flere. Det er viktig å lære mennesker til å være lærere/hjelpere på den «andre siden». I forståelse av seg selv, andre og samfunnet (Her er båndet igjen vanskelig å høre av). Dette kan vi bare gjøre i forståelse og kjærlighet. Vi får gjøre så godt vi kan. Men det er nødvendig og det haster.

Vel det var omtrent det jeg kunne si her – Takk for tolmodigheten!

som i seg rommer kjærlighetens diametrale motsetning, endog potensert til det ytterste!

Nedslående, ja opprørende må det sies å være, at dette redselsevangelium også skal forkynnes ved begravelser. Vi bør lyse fred over alle våre tanker om døden, og ved den siste ferd er det *kjærlighetens* evangelium som skal forkynnes til trøst for de sørgende.

Enhver form for åndsterror bør her være bannlyst. Og en frykteligere åndsterror enn helvetestrusler kan ikke tenkes.

Hensikten med Deres preken om den for evig stengte himmeldør og om mørket utenfor er selvsagt å drive folk til omvendelse. Og ved en begravelse får De jo folk i tale, som ellers sjelden eller aldri besøker kirken. Men jeg vil da spørre:

Hvilken verdi har vel en omvendelse, fremkalt ved trusler, ja ved de frykteligste av alle trusler? Er ikke verdien av disse «omvendte» menneskers komme til Gud på forhånd ødelagt, når omvendelsen skyldes «en kniv på strupen»? Religiøs selvglede, fariseisk frelsesegoisme og «hellig ondskap» blir de uunngeelige frukter av en slik «omvendelse». Man blir da i

virkeligheten ikke omvendt, men bakvendt.

På kjærlighetens evangelium og på dets makt over sinnene synes mange prester å ha svært vanskelig for å tro. Det er da også uendelig meget lettere å oppnå synlige resultater ved hjelp av drastiske åndelige maktmidler. Men her er det jo ene og alene et spørsmål om åndskvalitet. Kommer vi til Gud fordi vi føler at vi trenger

ham og ikke kan leve ham foruten, hvis vårt liv skal bli vellykket? Kommer vi fordi vårt hjerte drages til Gud som det høyeste gode? Eller kommer vi til Gud fordi vi ikke tør annet, skjønt vi helst ville slippe å ha noe med ham å gjøre, idet vi er blitt skremt til å komme? Hånden på hjertet, herr sogneprest!

Kapittel 12

Flere gravtaler

For en del år siden var jeg til stede ved en gammel offisers begravelse. Jeg hadde ofte besøkt ham og hadde lært ham å kjenne som et usedvanlig fint menneske. Våre samtaler dreide seg som regel om religiøse spørsmål, og der var vi meget samstemt. Den forrettende prest tegnet i sin tale et meget vakkert bilde av den gamle offiser, og fremholdt ham som et eksempel for andre. Men også han var en synder, sa presten videre, og som medlem av den falne menneskeslekt hadde da også han gjort seg skyldig til forkastelse og fortjent fordømmelse. Kommer han til himmelen, hva vi jo håper, så er det alene for Jesu skyld, fordi Jesus ved sin lidelse og død har sonet hans synd og betalt for den. Hans varme religiøsitet, hans gode hjerte og hans edle menneskelighet kvalifiserer ham enn ikke på minste måte for himmelen, for det gjør bare Jesu død i hans sted.

Ja, ordene falt vel ikke akkurat slik, men dette var altså innholdet og

meningen i siste del av prestens tale. Jeg ble fullstendig sjokkert over prestens taktløshet – og hva måtte da ikke de pårørende føle! Det synes ikke å være noen grense for de uhyrligheter som «bekjennelsestro» prester kan få seg til å si, og det endog i en begravelse, der jo forholdene absolutt burde tilsi takt og hensynsfullhet.

Og hvorfor denne totale diskvalifisering av alle menneskelige egenskaper, ja selv de beste? Jesus sa jo ikke at salige er de troende, de som har toet seg i en annens uskyldige blod. Nei, han sa at salige er de barmhjertige, de rene av hjertet, de som hungrer og tørster etter rettferdighet. Og i sin store dommedagslignelse – som vel å merke er en lignelse – sa han heller ikke at på Menneskesønnens høyre side skal stå de troende, de som har lagt sin synd på en stedfortreder og har latt en uskyldig lide for seg, men at på Menneskesønnens høyre side skal stå de menesker som har levet

sitt liv i kjærlighet og barmhjertighet og som har utført gode gjerninger.

En annen prest holdt en gravtale i tilslutning til Esaias 1, 18. Ethvert menneske har fått en oppfordring til å ta et oppgjør med Gud, sa presten. Vi er innkalt til en himmelsk rett med Gud som dommer. Anklagepunktene er mange. Bibelen anfører noen. Vi er hårde halser, ulydige mot rettferdigheten og svikefulle mot sannheten. Menneskene tilhører en ond slekt. Den straff vi etter den hellige lov er hjemfalne til er den evige død, og formildende omstendigheter finnes ikke, og heller ikke noe smutthull, for Guds øye ser alt. Så står synderen der, og han verken kan eller vil gjøre opp sin skyld mot Gud. Men så sendte Gud sin sønn. Han slettet ut våre synder og tok bort våre misgjerninger, «straffen ble lagt på ham». På dette grunnlag kan vi komme til Gud. Derfor er våre synder ikke bare som purpur, men de er også hvite som sne. Det som skjer er at nu byttes synden med nåden, og «jeg står hellig og ren for Gud i kraft av blodet». Vi er gjennomskuet, men vi er elsket. Dette er den vidunderlige åpne port som vi skal få gå inn gjennom. Og når Jesus en dag kommer igjen, vil

han kle oss i en kledning som er hvitere enn sne. Gud gi at vi alle må få oppleve det!

Denne presten mener altså at alle mennesker, ja selv de beste, selv menneskehetens store velgjørere, etter Guds hellige lov er hjemfalne til den evige død, at det er den straff vi alle har fortjent, ja som vi ifølge sakens natur ikke kan unngå å gjøre oss fortjent til. Altså noe skjebnebestemt, noe som dypest sett skyldes Gud og ikke oss, for vi har jo ikke skapt oss selv og har da heller ikke bedt om å bli født inn i en fortapt slekt, på forhånd dømt til den evige død. Hvordan kan så presten si at det ikke finnes formildende omstendigheter?

Så liten forståelse har presten for Jesus, som bad for sine bødler og unnskyldte dem med at de ikke visste hva de gjorde. Men så la Gud straffen på Jesus, sa presten, og det er grunnen til at vi tross alt kan stå hellige og rene for Gud i kraft av blodet. Derfor kan også Gud engang kle oss i en kledning som er hvitere enn sne. Men selv er og blir vi like førdommesverdige, uten at vi med vår beste vilje er i stand til å gjøre noe urenhet fra eller til. Vår synd og urenhet er nemlig ikke fjernet, men bare dekket av den

hvite kledningen. Det er altså drakten og ikke personen det kommer an på, og det har da ikke noe å si at personen er skitten, dersom bare drakten er ren! Presten unnsker seg således ikke for å leke blindbukkk med Gud. Og hans Gud er den ukjærlige, hvis sinn bare tilfredsstilles ved at andre voldes lidelse. Han er dertil den urettferdige, som straffer en uskyldig, og den lumpne, som krever de skyldiges anerkjennelse av et slikt oppgjør! Og selv begår han den verste synd som noensinne er blitt begått, idet han inspirerer fotvilledde mennesker til på hans vegne å begå verdenshistorisk skjenseldåd, Jesu korsfestelse, og dette uten at disse mennesker aner at de er stråmenn for Gud!

At den overfor siterte tale ble holdt i en begravelse, der fremfor alt kjærlighetens evangelium burde forkynnes, gjør saken enda verre, ja er rett og slett opprørende. For det må da være grenser for hva en prest kan tillate seg å si! Men det har denne presten tydeligvis ingen som helst forståelse av, når han, endog i en begravelse, forkynner en «kristendom», som i virkeligheten er så ukristelig som overhodet mulig.

Kapittel 13

Kremasjon - begravelse

I den apostoliske trosbekjennelse, som hver søndag leses i våre kirker, forekommer det merkelige uttrykk «kjødets oppstandelse». Jeg har en beklemmende følelse av at mange, og da ikke minst prester, oppfatter dette uttrykk rent bokstavelig. Det er den gamle materialistiske tro på det gravlagde legemes oppreisning på en sannsynligvis meget fjern ytterste dag som her har funnet seg uttrykk. Og det er jo forståelig at personer med et slikt syn på saken tar avstand fra kremasjon.

I Sverige er det meget uheldige uttrykk «kjødets oppstandelse» forlengst blitt forandret til «de dodes oppstandelse». En slik forandring burde også gjennomføres i vår kirke, likesom også jordfestelsesritualet, og da spesielt selve jordfestelsesformelen bør forandres. For vel er legemet kommet av jord og skal atter bli til jord. Men det er meningsløst å identifisere den bortgangne med det døde legeme. Men det blir faktisk gjort i vår kirkes jordfestelsesformel, som jo lyder slik: «Av jord er du kommet, – Til jord skal du bli. – Av jorden skal du igjen oppstå». Denne helt igjennom materialistiske formel forkynner jo også en oppstandelse fra graven. Hvor meget vakrere og mer

meningsfylt er ikke den formel som benyttes i den danske unitariske kirke, og som er hentet fra Predikerens bok; «Av jord er ditt legeme kommet. Til jord skal ditt legeme bli. Men ånden vender tilbake til Gud som gav den.» Den svenske sogneprest Johannes Uddin (1878 - 1870), som jeg personlig kjente, har i sin trettifireårige prestedid konsekvent nektet å bruke den autoriserte formel. I stedet har han benyttet følgende ord: «Støvet vender tilbake til jorden, hvorfra det er kommet, og sjelen vender tilbake til Gud, hvorfra den er utgått.»

Vår tids psykiske forskning har bekreftet vårt kristne udødelighetshåp og har kastet nytt lys over det, skriver sogneprest Uddin. Og i en skrivelse til den svenske regjering, der han tar til orde for en reform av jordfestelsesritualet, hevder han at den umiddelbare oppstandelse bør kunne forkynnes ved begravelser slik at presten blir i stand til i virkelig mening å kunne trøste og veilede de sørgende. I alle tilfelle bør det skapes et alternativ til det nugjeldende rituale, som jo i høyst svevende ordelag utlover en sjelens gjenfødelse i en fremtid som intet menneske formår å fatte, og enda

mindre å omfatte med en levende tro.

«I dag skal du være med meg i paradiset.» Med disse ord har Kristus selv gjort en antydning som neppe kunne misforståes. I dag – det betyr *nu*, det vil si en tidsbundethet som fastsetter såvel tid som sted. Jeg er overbevisst om, fortsetter Uddin, at det for store skarer av vårt folk skulle bety en vesentlig lettelse, om den ved begravelsen forrettende prest klart og uten omsvøp gav uttrykk for den oppfatning at oppstandelsen er et allerede fullbyrdet faktum. Det nu benyttede ritual er imidlertid utilgjengelig for den som må ha umiddelbar trøst og visshet. Det gir ingen støtte verken for tanke eller ønske, og det mangler både fantasi og flukt. Om oppstandelsen tales det i dunkle ordelag. (Det siste ledd iden svenske formel lyder: «Herren Jesus Kristus skal oppvekke deg på den ytterstedag.») Den ytterste dag, da gjenforeningen med jordlivets medvandrere skal finne sted, synes her å være uendelig fjern. Gi oss en lysere tro, og la våre prester få forkynne at den ytterste dag, det er den dag vi forlater det forgjengelige liv på jorden for umiddelbart å tre inn i et nytt liv, fortsetter sogneprest Uddin. For meg, skriver han, er det åpenbart og uimotsigelig at dødsdagen er «den ytterste dag» og således oppstandelsens dag. På den dag oppstår ikke legemet av sin grav, men sjelen av sitt legeme. La oss si det slik at sjelen nettopp da blir løftet av englevinger ut over det forgjengelige støv.

Så langt sogneprest Uddin. Og han har rett. Ikke bare slik at hans syn er i full overensstemmelse med Jesu ord. Men også den psykiske forskning – parapsykologien – gir ham rett. Den har nemlig på mangfoldig vis dokumentert at den legemlige død ikke innebærer noen katastrofe, men at den er en helt naturlig foreteelse, likesom en solnedgang ute i naturen. Døden er en illusjon, og den største av alle, skriver professor O.E. Lindberg. Den betyr nemlig bare en udødelig sjels forandring av form, idet det groveste materielle utskilles. Eller la oss bruke uttrykket: en udødelig sjels forandring av form, idet det groveste materielle utskilles

Eller la oss bruke uttrykket; en utsendelse av livet på en ny bølgelengde.

La oss da se litt på spørsmålet kremasjon eller begravelse i lyset av det som har vært nevnt. Det er jo ganske opplagt at vårt jordiske legeme går tilbake til jorden, hvorfra det var et lån. Det oppløses i sine elementære bestanddeler og skal aldri oppstå. Men ikke desto mindre får vi et legeme, usynlig for våre grove sanser, av en finere substans, men likeså konkret som vårt jordiske, som det under jordelivet så å si har vært innvevet i. Personer som har vært skinnøde eller i fysisk henseende bevisstløse, har kunnet fortelle merkelige ting om iakttagelser som de i denne tilstand har gjort, da de på et høyere bevissthetsplan har vært utenfor sitt fysiske legeme og har sett dette ligge tilsynelatende dødt. Clairvoyante

personer, med en «sjette sans», har også kunne gi en detaljert beskrivelse av selve dødsprosessen. Det kan her være tilstrekkelig å henvise til den islandske professor i teologi, Haraldur Nielssons bok «Kirken og den psykiske forskning», der han lar en clairvoyant amerikansk lege, Andrew Jackson Davis, fortelle om hva han iakttok ved en eldre kvinnes dødsleie. Litteraturen på området er forøvrig meget rik. Og gripende er det å lese om døendes opplevelser like før overgangen. Mange kan da se sine kjære, som er gått over tidligere og som nu kommer den døende i møte.

Vi må nok revidere våre begreper om døden og oppstandelsen. Døden er ikke «den siste fiende», og å betrakte den som en syndestraf er barbari. Døden eksisterte jo også i millioner år før det overhodet var mennesker på jorden, og den er etter Skaperens plan nødvendig i naturens husholdning. Og det gravlagte legemes oppvekkelse i en sannsynligvis meget fjern fremtid er en urimelig tanke som alene skyldes forlengst svunne tiders uvitenhet og overtro.

Når det kommer til stykket, er det således helt likegyldig enten man velger kremasjon eller begravelse. Det er vel rent praktiske hensyn som her gjør seg gjeldende. Det gamle legeme har gjort sin tjeneste og skal ikke mer brukes eftersom den åndematerielle gjenpart av legemet er intakt, frigjort ved dødsprosessen.

Kapittel 14

Vi overlever døden

Det har i den senere tid, bl.a. av teologer ved en radiosamtale, vært hevdet at troen på sjelens udødelighet ikke er kristen, men hører hjemme i den gamle greske filosofi. Dette siste er ubetinget riktig. Men når Platon har sagt at livet ikke kan dø, utelukker jo ikke dette at tanken om sjelens udødelighet også er kristen. Jesus sa jo til røverer på korset: «I dag skal du være med meg i paradiset». og i lignelsen om den rike mann og Lasarus våkner de begge til bevisst liv like etter døden, i åndelegemlig skikkelse. Om noen kjødets oppstandelse har Jesus aldri talt. Vi oppstår ikke av graven på en fjern ytterste dag, men den ytterste dag er vår dødsdag, da vi oppstår fra vårt jordiske legeme, skriver den svenske prest Johannes Uddin. At det forholder seg slik, har parapsykologiske forskere i utallige tilfelle kunnet påvise. Det tør være tilstrekkelig å henvise til den amerikanske prest, dr. Ralph Harlows bok «Det er liv etter

døden», som i 1963 er utkommet i norsk oversettelse, en bok jeg på det varmeste vil anbefale til alvorlig studium. I denne forbindelse tenker jeg da ikke minst på våre prester og teologer, som vel stort sett synes å vite meget mindre om disse ting enn parapsykologene – muligens på grunn av en inngrodd uvilje mot å befatte seg med et studium av oversanselige fenomener.

Jeg er ikke i tvil om at den danske dikter Paludan-Müller har rett, når han skriver:

«Til undergang ei skapt
endog det minste frø.
Det var kun skall som taptes,
livskjernen kan ei dø.»

Døden er en illusjon, ja, den største av alle, skriver den svenske religionsfilosof, professor O. E. Lindberg, som også har skrevet at skuer vi bare tilstrekkelig dypt inn i vårt eget vesen, vil vi bli overbevist om at vi ikke kan dø, enn ikke om vi aldri så gjerne ville. Jeg kan også

sitere fra den store svenske salmedikter, erkebiskop J.O. Wallins gripende dikt «Dødens engel»:

«Vad vore vishet, förstand og kraft,
om endast graven till mål de haft?»

Utvisomt trodde alle kirkefedrene på sjelens udødelighet. Enkelte, bl.a. den største av dem alle, den lærde Origenes, trakk derav også den naturlige slutning at sjelen kan ha hatt en foruttilværelse – ganske naturlig, likesom en stokk jo ikke kan eksistere med bare én ende.

Men tilbake til det besynderlige uttrykk «kjødets oppstandelse», som vi hver søndag får høre i våre kirker, i vår versjon av den apostoliske trosbekjennelse. I Sverige er dette uttrykk forlengst blitt forandret til «de dødes oppstandelse», ut fra forståelsen av at det gravlagde legeme, som jo går sin oppløsning i møte, selvsagt aldri skal oppstå, likeså litt som sommerfuglens puppehylster skal gjenoppstå. Noe helt annet er en oppstandelse i legemlighet, og om en slik oppstandelse lærer da også både Jesus og Paulus. Parapsykologene hevder at vi har et åndematerielt legeme, et «astrallegeme», som så å

si er innvevet i vårt fysiske legeme, og som ved døden frigjøres. Dette astrallegeme er under normale forhold usynlig for våre jordiske øyne, men det kan under visse forhold anta synlig skikkelse. Parapsykologiske forskere som har beskjeftiget seg med studiet av clairvoyance og materialisasjonsfenomener, vil kunne bekrefte dette. Det har også vært konstatert at astrallegemet under søvn kan frigjøre seg fra det fysiske legeme, og at sjelen, iført astallegemet, da kan forflytte seg til andre steder og der gjøre sine iakttagelser. Mange forskere kan fortelle om dette, bl.a. den islandske teologiprofessor Haraldur Nielsson, som selv har hatt en slik opplevelse. Personer som har vært skinndøde, kan også ofte fortelle om merkelige opplevelser som de i denne tilstand har hatt.

Den danske prest og forfatter K.E. Nielsen tenker seg oppstandelsen som en sjelens oppstandelse i et nytt legeme i den evige verden staks etter adskillelsen fra det jordiske legeme og fra denne jord. Det er uåndelig å tenke seg sjeler uten åndelig liv i årevis, og kjærligheten har heller ingen tid å spille. Det er også en ukristelig og uhyggelig tanke at sjelen skulle være bundet til

legemet, så at den må følge denne ned i graven. Han finner det også urimelig at et dødelig jordisk legeme skal bli udødeliggjort, og at det legeme, som engang er gått i forkrenkelighetens oppløsning og er overført til annet bruk i naturens husholdning, skal samles igjen. Gud har råd til å gi oss et nytt legeme.

Gud ville ikke være Gud, dersom han lot sin egen skapning gå til grunne, skriver professor Lindberg. Og sikkert har den amerikanske prest, dr. Norman Vincent Peale, rett, når han skriver at døden ikke er annet en en udødelig sjels forandring av form. Selv mener han også å ha fått ugjendrivelige beviser for at det virkelig forholder seg slik.

I et meget godt innlegg i Romsdals Budstikke for 30. desember 1967 skriver presten Inge Eidhamar at kristent sett hører døden med til livet, fordi døden er en overgang fra liv til liv. Vi kan her lære av naturen. Sommerfugllarvens tilværelse er «todimensjonal». Så forpupper den seg, gjennomgår en slags dødsprosess, hvorved larven forvandles til sommerfugl og overgår til en høyere, «tre-dimensjonal» tilværelseform, mens «liket», puppehylsteret, ligger igjen.

Kapittel 15

Livets fortsettelse

Under denne overskrift har den kjente danske prest K.E. Nielsen i sitt menighetsblad «Kirke og Sogn» skrevet en artikkel, der han helt bryter med det gamle, men dessverre ennå så almindelige syn på døden som «den siste fiende». Jeg vil her gjengi noen avsnitt av artikkelen:

«Intet menneske behøver å frykte døden. Det kreves ikke en viss omvendelse, men en retningsparole, klikkepatent eller annet menneskeverk, ikke en viss åndfullhet, som i beste fall bare er de få gitt, ikke noen trosprestasjon for å kunne dø trygt. Bare de som opphøyer seg selv som et kristelig aristokrati, driver avgudsdyrkelse med noe så skrøpelig som menneskelig fromhet og anser seg for bedre eller kristeligere enn andre, er fariseiske nok til å nekte andre retten til å dø trygt. I nesten hele vårt folk er den følelse trengt igjennom, at når et menneske er død, har det fått fred. «Nu har han det godt!» «Nu er hun hos Gud!» Og Guds kjærlighet svarer sikkert her til det som menneskers kjærlighet tror.

Mennesker setter tillitsfullt barn til verden. Var det dypest sett en ulykke, ville Gud nok hindre det. Men hvorfor skulle den neste verden være ringere enn denne? Er det Guds plan at ingen skal ha sitt blivende sted på denne jord, er denne plan sikkert god. De som taler om fortapelse i forbindelse med legemets død, glemmer at enhver sjel er en stor kostbarhet, hva vi nettopp føler aller sterkest når døden tok en av våre kjære. Gud, som skapte universets ufattelige storhet og evighetens uendelige spennvidde, har ikke innsnevret en sjels muligheter til noen jordeår, som bare er som et glimt i forhold til evigheten.

Vi må ikke preke slik at kirkens forkynnelse blir en religion for

fariseere. Vi skal aldri forkynne menneskers fromhet, men Guds kjærlighet. Og denne skal forkynnes så stor og lysende at ingen blir fristet til å sortere seg selv og sine medmennesker slik som den selvkloke gudelighet gjør det, idet de med den selvlagde «velsignelse», dvs. fariseerne, anvistes plass i himmelen, men alle andre i helvete. Legemets død betyr ikke at Gud overfaller et menneske i dets svakhet og sender det til helvete.

Et menneskes død er etter naturens orden, og naturens orden skal ikke skremme oss, for Skaperens visdom og godhet er uendelig. Legemet er av denne jord og må bestandig tilhøre den. Sjelen er av en høyere verden og må før eller senere overføres til den. Sjel og legeme må da skilles, idet det timelige må vike for det eviges behov. Dette er bare godt.

Jesus har her villet iverksette en fullkommen revolusjon i oppfatningen. Hedninger og jøder tenkte seg en skyggetilværelse etter døden, som derfor ble ansett som en katastrofe. I jødefolket spores ganske visst etterhånden et håp om en oppstandelse for «de rettferdige», men bare til et nytt jordeliv, om enn under messiasrikets gode kår. Og for de andre, «de ugudelige», utpekulerte man i de siste to århundrer før Jesus de forferdeligste redsler, slik som det fremgår av den senjødiske litteratur som er funnet i vår tid og som viser seg å være originalen til de redsler som omtales i Johannes' åpenbaring og i enkelte innskudd i evangeliene. Hele denne redselspreken fra jødedommens forfallsperiode lever dessverre ennå som spøkelses i kirken. Men det gjelder å la Guds kjærlighet lyse og skape klar dag for bevisstheten.

Jesus lyste fred over alle tanker

om døden på samme dag som han løftet disse tanker til å gjelde ikke noe jordisk, men en himmel, der kjærligheten helt skulle settes i høysetet og sjelen befries fra egoismen og dermed også fra dømmesyken. Tanken på døden skulle være tanken om frelse i dypeste forstand.

Døden skulle ikke bli sett på som en fiende, men som en engel fra Gud, som forkynner: Frykt ikke, for se, jeg forkynner dere en stor glede, som skal vederfares av alt folket!

Og idet sinnene således stemmes til å tro på Guds kjærlighet når vi fulgte en sjel til dødens port, skal vi vende tilbake til livet og leve dette videre i pakt med denne tro. Og når vi selv engang skal dø, skal vi ikke ha beregnende tanker om fordel for oss selv av noen som helst art, men som et barn tillitsfullt gå hele slektens vei i tillit til at den fører inn til Guds hjerte. Vi skal ikke rope om rettferdighet og kreve dom over noen og frelse bare for den enkelte. Guds kjærlighet er meget større og rikere enn snevre sinns «rettferdighet». De mest gjenstridige overfor Gud er ikke de som benekter hans eksistens, men de som fornekte hans kjærlighet.»

I en av sine bøker skriver K.E. Nielsen: «Jeg tror ikke på den gudelighetens Gud, som smiler til den som søker ham, men straks forandrer sitt åsyn til truende grimaser når man i sin vankundighet vender ham ryggen. Den verden hvori vi kan flykte fra ham, er ikke større enn at vi også under denne flukt møter Guds utstrakte hender overalt. Selv den som styrter seg i den dypeste avgrunn, møter hans hjerte der. Det finnes ikke det mørke utenfor så stort, at ikke Guds lys kan nå oss også der.»

«Vi skal lyse fred over alle våre tanker om døden, vi skal føle ens sjels inngang til evigheten som en stor høytid. Vi skal tenke på våre kjære som er gått forut med en andakt og fred i sjelen, som overgår alt hva denne verden kan gi.»

Om dommen skriver Nielsen at Guds dom er kjærlighetens. Den er som sollyset, som avslører. Det er vi best tjent med. Og Guds dom er som sollyset, som varmer og leger.

«Guds ansvarsfølelse kjenner selvfølgelig ingen grenser. Hans kjærlighets midler heller ikke. Og Guds dom er ikke en juridisk akt, som utspilles ved et menneskelegemes død. Den er en virkelighet hvert sekund vi lever her på denne jord, og likeså i den neste verden.»

Ingen må imidlertid tro at K.E. Nielsen bagatelliserer livets og dødens alvor. Hva du gjør, skriver han således, virker tilbake på din egen sjel. Ondt og godt bærer først og fremst sin bitre eller velsignede frukt i ditt eget indre. Og fremtiden gror alltid ut av fortiden. Hva du går inn til etter døden, beror for så vidt på hvordan du har levet her. Vi har alltid grunn til å frykte vår synd, vår ukjærlighet, vår troløshet mot oss selv. Men Guds vrede behøver vi

aldri å frykte, for han har alltid bare den ene tanke å ville hjelpe oss.

«Hvis Gud kunne se mennesker lide helvetes kvaler med en trøstesløs evighet for øye uten å hjelpe dem, ville han i sin grusomhet fortæres innenfra som en sol som er ved å slukne. De fortaptes kval ville være hans skam og åndelige mørke, og hans dom over dem en dom over ham selv. Ved deres sjelelige død ville han selv dø sjelelig.

Å skape sjeler og svikte dem er en uendelig meget større synd enn den famlende uerfarne sjels forvillelser. Selv hvor et menneske svikter, kan dets ansvar aldri måles med Guds. Men det er da også langfredagens strålende budskap, at det guddommelige sinn aldri kan tenkes å svikte sitt kall, men favner selv dem som nu og foreløbig hater ham, med en uendelig overbærenhet og kjærlighet.

For Gud er Gud, og Gud er bare lys. Der er slett intet mørke i ham!»

Kapittel 16

«Den siste fiende» –
eller naturens orden?

Paulus kaller som kjent døden den siste fiende. Han skriver også at likesom synden kom inn i verden ved ett menneske, slik kom også døden inn i verden.

Ut fra en materialistisk livsanskuelse må man selvsagt se døden som en fiende. Men som kristne tror vi jo på et fortsatt liv i en åndelig verden, og at det er det egentlige liv. Hvordan kan man da betrakte døden som en fiende? Døden kan sammenlignes med

sommerfugllarvens forpopping, men denne er bare et gjennomgangsstudium som er nødvendig for larvens utvikling til sommerfugl, fra en todimensjonal tilværelsesform til en tredimensjonal, fra krypestadiet til flyvestadiet.

Sikkert hadde Paulus overtatt jødernes gamle tro på døden som en syndestraff, og legenden om Adam og Eva og syndefallet i paradiset. Døden har han sikkert oppfattet rent

bokstavelig, som en stedfunnen historisk hendelse. For han var jo et barn av sin tid. Men i våre dager vet vi jo at det har vært mennesker på jorden i flere hundre tusen år, og at de første menneskene var noen meget primitive vesener. Vi vet også at døden har eksistert på jorden i millioner av år før menneskets første fremtreden. Derfor er det også helt meningsløst når det i en av vår alterboks begravellesbønner står at Gud for syndens skyld lar menneskene dø, og ikke nok med det, men også bli til jord igjen. Som om mennesket bare var legeme, for det er jo legemet som blir til jord, eller til aske ved kremasjon. Og i slutten av bønnen står det: «Og la vårt legeme på den ytterste dag stå opp til evig liv.» Men den ytterste dag, det må

da vel være dødsdagen, da ånden forlater det fysiske legeme og virkelig oppstår i legemlighet så å si på en ny bølgelengde, hva utallige iakttagelser på det metafysiske plan skulle bekrefte. Dette er også i full overenstemmelse med Jesu lære, med hans ord til røveren på korset og hans lignelse om den rike mann og Lasarus, og med det som hendte på forklaringsberget.

Jeg nevnte oppfatningen av døden som en syndestraff. Men hvorfor skulle også dyr og planter straffes, og det endog gjennom millioner av år før det overhodet fantes mennesker på jorden?

Men la oss foreta et tankeeksperiment. La oss tenke oss at døden ikke eksisterte, men at alt som har levet på denne jord,

mennesker, dyr og pålanter, var fysisk udødelige. Det ville vel da knapt bli ståplass på jorden, og insekter ville ha dannet et tykt teppe rundt hele jorden, slik at ingen solstråle kunne nå ned til jordens overflate. Og da verken dyr eller planter kunne dø, ville ingen føde kunne skaffes til veie, verken animalsk eller vegetabilsk. Og tenk så bare på hvordan det ville være å leve i la oss si «bare» 100.000 år som blind, døv eller vanfør! Å nei, døden har nok en stor oppgave å fylle i livets tjeneste, og den er der ifølge skaperens vise plan og naturens orden. Hvorfor da frykte døden?

Kirken har intet å vinne, men meget å tape ved å fremstille det forlenget antikverte som om det fremdeles var gyldig. Et

Kapittel 17

Folkereligiositeten

Mange som kaller seg troende mener at folkereligiositeten er verdiløs, eller at den iallfall ikke har noe emd sann kristendom å gjøre. I sitt innlegg i adresseavisen for 30/11 1970 hevdet «Folkekirkelem» et annet syn. Det kan i denne forbindelse være av interesse å høre hva den danske

prest og forfatter, K.E. Nielsen, har å si om denne sak.

I et land der det har vært kristendom i 1.000 år kan man ikke, skriver Nielsen, slik som det er blitt sikk i visse kretser, skjelne mellom den som er kristne og dem som bare er «religiøse». Alle er i sin tankegang preget av Mesteren fra

Nasaret, ja ofte mer en man selv aner. Å ville fremheve seg selv om mere kristlig enn andre er gudelig skittviktighet.

Kristennavnet tilkommer enhver som er døpt. Og ingen vet hva Gud har fått skapt av lønnlige verdier i sjeledybdene hos den enkelte, selv om de ennå ikke har banet seg vei opp i bevissthetslivet. Og bare Gud vet hvem som tenker sannest om alle de religiøse spørsmål. Når Gud er vår far, må vi åndelig føle oss som brødre og søstre. Å ville reservere seg en foretrukket stilling hos Gud

er neppe etter hans hjerte. Kristelig sinn må omfatte alle i et stort åndelig brorskap, hvor uenige vi enn kan være om meget, så kort som vi ennå er kommet frem på livsveien og så lite vi enn forstår.

Også her i Norge har vi jo hatt kristendom i 1.000 år, og da vil også her alle menneskers tankegang i noen måte være preget av Jesus, ja ofte på punkter der de slett ikke selv vet at de ville ha tenkt og følt helt annerledes dersom Jesus ikke hadde levet. Alle er preget av ham, og derfor har ingen rett til å

forpakte Jesus for seg selv og sine egne meningsfeller og å frakjenne andre kristennavnet. Ja, en slik sortering av mennesker er i virkeligheten dypt ukristelig. Vi er alle «underveis», åndelig talt, og mer er det ikke å si om noen av oss. Og vel er Gud uforanderlig, men skrøpelige menneskers oppfatning av ham er heldigvis ikke det.

TIDER VIL
KOMME

*Verden i støpeskjeen. (La menti
mori, tenk på morgendagen)*

Av
Alf Wang

Vår verden idag har kommet til et vendepunkt og står foran en ny epoke i sin utvikling. Mange av de sosiale og økonomiske systemer rundt i verden er i desperasjoner, det konkurranse-industrielle system er i vansker og kan rakne helt. Det tiltagende tegn til forfall i den vestlige sivilisasjon i sin alminnelighet er så altfor tydelig, synkende kvalitet på utdannelsen, oppløste familier, økende kriminalitet. Vi ser de frustrerte samfunnssellene løsne fra det gamle konvensjonelle samfunnslegeme, som ikke gir dem noe svar på livsproblemene. Mange bryter sammen under presset, doper seg ned på alkohol og narkotika, andre ender opp som kriminelle og går inn og ut av fengslene.

De kunstige gigantbysentra, er med på og framskynde oppløsningen av samfunns-strukturen. Byene brer seg utover lik kreftceller og sluker alt på sin vei. Det opprinnelige bondesamfunnet ender opp i en asfaltjungel. Frukten av dette samfunnet ser vi i dag, mange mennesker dør i sykehuskøene, eldre mennesker venter i årevis for å komme inn på pleiehjemmene.

Arbeidsløsheten vokser stadig i de fleste EU land. Å finne fullt arbeidsføre mennesker som tiggere, er vanlige syn i de store byene rundt i verden.

Til tross for at jorden reelt sett i dag er uendelig rik, har de innbilte interesse-motsetningene blitt stadig sterkere. Hvorfor? Er det mangel på det menneskene

skal leve av? Nei, det som skaper problemene i våre dagers verden er overfloden av alt det som menneskene trenger av mat og andre materielle ting.

Tiden er åndelig formørket. – Det er den enorme tekniske utvikling av produksjon, som har ført oss veldig framover. Men samlivsformene, på det sosiale, økonomiske, mentale område ligger mange generasjoner tilbake, og har ikke fulgt med i den tekniske utvikling.

Vi ser en naturvitenskap, kirke og folkeveiledning som til de grader er blitt avsporet fra det virkelige til det i livsfrykt og uvitenskap skapte skinn – virkelige, hver dag må ha nye paragrafer og stadig mer politi og sosial mekanisering. Valutaspekulantene skaper problemer i den globale varehandelen, og i det enkelte lands økonomi, slik vi har sett i Norge.

Den nye folkevandringen av fattige mennesker til den vestlige verden fra Ulandene kan få katastrofale følger. Problemene må løses der de er, det hjelper ikke å flytte problemene globalt. Da oppstår det bare langt alvorligere.

Krigene skyldes i stor grad selvantennelse og kortslutninger i de fiktive økonomiske systemer, og det rådende politiske og religiøse livssyn vi har. Hvor det gjelder å være større enn den andre, og hva enn kan tjene på sin neste. Politikerne i de forskjellige partier framhever sitt syn som den eneste rette løsning. Vi ser også hvordan stridighetene kan fortsette ut over landegrensene med de alvorligste katastrofer til følge. I stedet for å samarbeide, for alle mennesker er avhengige av hverandre, fordi alle hører sammen og har samme interesser.

Hvor meget blod må verden ennå betale før den våkner til erkjennelse at det som trenges er en helt ny samfunnsorientering.

For de politiske og økonomiske systemer vi har i dag er en anakronisme, og er håpløst foreldet til å takle de problemer et moderne samfunn står overfor i dag. Vi ser over hele verden at samfunnsstrukturen er i vansker og oppløsning. De fleste landene i Øst Europa har ennå ikke kommet seg økonomisk ovenpå etter kommunismens fall.

De kapitalistiske land rakner i sammenføyningene og prøver å redde systemet, med sentralisering og samle landene i en super stat. Slik EU prøver på, for å kontrollere landene i Europa. Dette er ingen løsning bare manipulering og fortvilede utspill fra illusjonistene for å stabilisere det vaklevorne, foreldede system. Dette vil føre til enda større problemer enn før.

Makten sentralisert, de enkelte land

blir underordnet en sentralregjering, som vil dirigere og regjere over hodet på den enkelte borger, som blir umyndige brikker i en gigant stat.

Men det er en historisk kjennsgjerning at alle land og riker, blir vraket lik andre ting i naturen, når de ikke svarer til livet og utviklingens krav. Så ender de stater som bygger på illusjoner i selvoppløsning og vil falle sammen på grunn av deres indre iboedne dynamiske drifter som kommer i konflikt og strid med hverandre. (For noens del i borgerkrig).

Vår erkjennelse vokser langsomt fram. Derfor kan ikke en ny samfunnsorden skape med en gang, det kreves en evolusjonistisk modningsprosess. Det gamle kan først avvikles når en ny mental bevissthet er modnet i massen. Det gamle må vike sin plass i samme grad som det nye får innpass. Derfor vil de som bryter nye veier og bringer ny viten, bli motarbeidet av det gamle samfunn som trenger tid til en ny bevissthet og må gjennom en modningsprosess på det mentale plan. Denne er til en hver tid avhengig av hvordan de visjonære seere får virke idet enkelte samfunn, og på hvilke utviklingsstadium samfunnet befinner seg i, og blir seg bevisst det Levende Samfunn.

Over alt i verden finner vi rester etter gamle kulturer: Pyramider og templer, hele byer begravd i ørkensand eller oppslukt av jungelen slik som i Mexico og sør-america disse tause minnesmerkene vitner om

forts. side 8

Tider vil - - -

at langt tilbake i tiden har eksistert mektige byer og riker, hvor menneskene tenkte stort sett som oss. Våre samfunn er bare de siste og mest moderne i en lang rekke. Vi kan ikke komme utenom fakta: Sivilisasjoner dør. Men hvorfor går sivilisasjoner under.

Oswald Spengler, lektor ved et gymnas i Hamburg i fysikk og matematikk gav i en bok utgitt på 1920 tallet uttrykk for at han mente å ha funnet svaret. Og også vitenskapelig belegg for sine oppfatninger. Boken, *Der untergang des abentlandes*, eller *Vesterlandenes undergang*, rystet samtiden i dens grunnvoller.

Spengler fremholdt følgende: Gjennom hele verdenshistorien har det eksistert kulturer, som kan betraktes som organismer på linje med menneskekroppen. Derfor gjennomlever de også stadier som minner om menneskets livsperioder: Barndom, ungdom, voksenalder, alderdom. Til slutt dør de. Vår vestlige verden, Europa og Amerika mente han føyer seg inn i rekken av slike kulturer. Denne vil snart dø, som mange andre har gjort tidligere. Hva er det som kjennetegner den begynnende undergangen? I følge Spengler innledes den med et tidsavsnitt han kaller «caesarisme», en æra i despotiets og korrupsjonens tegn. Samfunnet mister det som hittil har bundet det sammen, en skjebne som ble Romerriket til del (Allerede før det ble erobret av germanske inntrengere). For vår del vil caesarismen begynne rundt år 2000 og vil vare til omkring 2200 spådde Spengler. Deretter vil samfunnet gå fullstendig i oppløsning, og vesten vil som det gamle Romerriket bli erobret av en fremmed makt.

Det er ikke vanskelig å forstille seg at Spenglers ord fant næring i Tyskland etter den første verdenskrig. Finnes det andre svar på spørsmålet om hvorfor kulturer går under? Den amerikanske historikeren Toynbee har også gitt sitt bidrag. I form av en tykk bok. Toynbee hevder også at hendelsesforløpet er gitt i det en

kultur passerer sitt høydepunkt: Det kommer til uenighet og strid, noe som fører til utviklingen av partier og filosofer som innebærer en fare for kulturen. Kimen til undergang er derved sådd.

Det vimler i vår tid av mere eller mindre overspent eskatologi (eller lære om kommende ting eller «forståelse» av spådommer og profetier etc.) og vi skal her ikke komme nærmere inn på det. Men det vi kan konstatere, er at vi nå er inne i en tid, hvor flere gamle «sannheter» står for fall.

Finnes det objektive svar på hva et samfunn er hvordan det har oppstått og hvilke morfologiske lover det er som fremmer dets vekst og utvikling. Vi vil her se nærmere på hva den Norske forskeren og forfatteren Bertram Dybwad Brochmann påviste og kom fram til. Brochmann var født 1/1 1881 på Grue prestegård i Solør, død 15/1 1956. Han begynte sitt virke som foredragsholder og forfatter under den første verdenskrig, han skrev i alt 44 bøker.

B.D.B. var opprinnelig utdannet som gartner, han var også forretningsmann en tid. Det var verdenskrigen 1914 til 18 som åpnet hans øyne for det absurde ved vår tenkemåte og det etablerte samfunnsystem som kunne tillate noe så fryktelig som blodbadet i den første verdenskrigen. Fra da av og det meste av sitt liv virket han som samfunnsforsker. B.D.B.s innsikt fra botanikken og det levende liv var ham her til stor hjelp, til å forstå samfunnets indre levende morfologi og struktur å kjenne. Om hvordan det menneskelige samfunn vokser fram fra den primitive begynnelsen av, og til det kompliserte samfunn av i dag. Dette i motsetning til politikere og maktmennesker som tror samfunnet kan styres ved hjelp av såkalte beslutninger og valg, disse menneskene forstår ikke det levende liv. De representerer et dødt og statisk livssyn.

Brochmanns første bok ble skrevet i 1916, mange forelå bare i manus, en del kom ut på det frie samfunns forlag. Men for manges del ble de ikke utgitt før i 1957 - 65 på Bondes forlag, takket være

iherdig innsats fra ingeniør Bonde selv. De etablerte forlagene verget seg for å utgi B.D.B.s bøker.

B.D.B. engasjerte seg sterkt i mellomkrigstiden med foredragsvirksomhet, med debattinnlegg i aviser, m.m. Hans påvisninger ble etter hvert ganske generende for det etablerte samfunn og gjenstand for sterk kritikk og debatt. Men B.D.B.s banebrytende arbeide hadde nå fått en del tilslutning, og i slutten av tyve og i begynnelsen av tredeveårene utkrystalliserte dette seg i det som siden har blitt kalt Nyorienteringsbevegelsen i Norge. Ved siden av Brochmann var siviling, Gert Edvart Bonde fra Bergen den som kom til å spille en fremtredende rolle innen denne bevegelsen. En del lærere, lektorer og ingeniører sluttet seg også til. Bokforlaget «Det frie samfund» ble startet. I 1931 kom Brochmanns eget blad *Samfundsliv* som et hardt slående mentalt organ, som innevarslet en ny åndsretning. (Og som fremdeles eksisterer).

Men en del umodne mennesker sluttet seg også til, som ikke var kommet ut over det politiske stadiet. Disse ville tross protester fra B.D.B. prøve hans teorier og påvisninger i poletikken. (Med det som ble kalt Samfundspartiet) Men for at intet skulle være uprøvet gikk han til slutt motvilling med på det.

Dette førte da heller ikke noe særlig fram, for Nyorienterings ideer og påvisninger gjelder for hele menneskeheten, og ikke bare for et politisk parti. Det ble oppløst etter den annen verdenskrig.

Men ingen kan bryte nye veier uten å komme i konflikt med det etablerte samfunn. Ing. Edvard Bonde ble i mellomkrigstiden dømt og fengslet for sine påvisninger av hvilke urettferdige handlinger samfunnsystemet den gang påførte sine borgere. (Den såkalte melkestriden). Dybwad Brochmann, ble etter krigen fengslet for sin ramsalte kritikk av den tafatte rømte norske regjering i 1940. Den åndsrevolusjonerende Nyorienterings bevegelsen i Norge eksisterer fremdeles. I perioden 1963

- 67 var bladet «Realiteten» samt *Samfunnsliv* med Bondes forlag talerør for bevegelsen. I 1977 kom det internordiske kvartaldstidsskriftet «Alternativt samfunn» som med bokforlaget «Det frie samfunns forlag» satser på en global spredning av Nyorienteringens litteratur.

Det som var epokegjørende ved Dybwad Brochmanns virke er hans påvisninger at Samfunnslivet følger autonome lover. Menneskene kan gi så mange «besluttede» lover de vil. Bakom de menneskelige lover ligger livets og samfunnslivets universelle lover, som må adlydes. Så lenge der er overensstemmelse mellom livets lover, og menneskebudene, så lenge er der orden i samfunnslivet. Men blir uoverensstemmelsen stor - så blir det kaos og røre i verden. Derfor gjelder det å utforske og bli klar over disse autonome livslover, for at vi kan innrette oss i overensstemmelse med dem, og derved nå frem til et menneskeverdige samfunnsliv.

Gjennom tidene er det mange åndsretninger og teorier om samfunnslivet som har vært fremmet, og politiske ideer og ismer har avløst hverandre, uten at noen er kommet fram til en konstruktiv løsning av problemene på det økonomiske og sosiale plan. (Spenglers teorier er bare en av mange.) Sosialismen begynte i Tyskland som en kristelig sosial broderskapslære, i det forrige århundre men sporet av Kommunismen som bygget på jøden Karl Marxs teorier om samfunnslivet var også en blindgate. (Den skandinaviske sosialdemokratiske modell er sprunget ut av dette livssyn.) Likeledes Fascismen og Nasjonalsocialismen var en avsporing av de sosiale livs drifter de kom inn i bakevje hvor alt går i oppløsning.

En ting som er tankevekkende er den spontane oppdukkingen av ideer samtidig verden over. Det kan være nyttige praktiske oppfinnelser, som har vært gjort i løpet av et kort tidsrom. Uten at oppfinnerne har kjent til hverandre, mange rettssaker om opphavsretter og hvem som kom først på ideen har vært ført i rettssalene verden rundt.

Også ideologiske og politiske bevegelser har mer eller mindre spontant sprunget ut, som plutselig fra det store intet. Det er som om det på det ubevisste kollektive plan foregår en modningsprosess, (fra massesjelen) som konkretiserer seg og manifesterer seg utad. (Tidens fylde er kommet).

Vi kan også ta et eks. fra planteriket. Se på bambusen. Den blomster bare en eneste gang deretter dør planten. Til gjengjeld kan det gå 120 år mellom hver gang planten i en bestemt art blomstrer, og da skjer det samtidig. En kan undre på hva er det for slags mekanismer som styrer dette.

Det virker som om alle disse politiske bevegelser, ideer, ismer, er eksperimenter som naturen synes å ha foretatt. For den skapende utvikling kan sammenlignes med en oppfinner som sender en rekke oppfinnelser på markedet og som går videre med dem som slår an. Tenk også på de forskjellige dyreartene gjennom tidene hvor den skapende utvikling, forbereder og forkaster artene til stadig høyere ordner.

Uttrykket naturen, den skapende utvikling eller Guds-begrepet, gir oss ikke noe fyldegjørende forklaring på dette, og hva som skjer og hvorfor. De er bare hjelpeforestillinger vi bruker på det nåværende stadiet vi er i utviklingen.

Det vi kan konstatere er at den skapende utvikling er levende dynamikk. I dette mangfold i naturen av plante, dyr og mennesker kan vi konstatere at mennesket er evolusjonens midlertidige toppunkt, vi ser livet trinnsvis synteiserer materie av høyere orden, og nye høyere organisasjonsprinsipper. Mennesket er nå engang undergitt utviklingen veksten og skapelsen, om de enn aldri så meget stritter imot og forsikrer at de vet og er fuldt ferdige skapt.

At det enkelte menneske spiller en aktiv rolle i det store samfunnslegemet, vitner de forskjellige mennesketypene om. Vi skal se nærmere på dem.

Midt i - - -

«Myten om fornuften» dreier det seg om at vi beveger oss mot en kultur, hvor det går an å føle og tenke samtidig. Vi må bli mer «hjemmemennesker», sier han.

Organisk virkelighet blir i sin alminnelighet forstått som feminin. I gamle dager het det seg at kvinner stod nærmere naturen. Antagelig er dette en sannhet som vi ikke kan komme forbi.

Tanke eller ånd er å forstå som det maskuline. Men disse må synkroniseres med det feminine dersom vi individuelt og kollektivt skal komme ut av det materialistiske paradigme.

Norge har gode forutsetninger til å gå foran og si nei til krig! Lyset er gitt oss til den nødvendige utvikling av det bærekraftige samfunnet. Konfliktene på Balkan må ikke trekke oss fort i fra veien, sannheten og livet.

For at de strømninger som i tiden står for veien mot det lovede land, skal få fortsette å utvikle seg, må vi utvikle en ny måte å forholde oss til økonomi på. Penger er i seg selv ikke økonomi, og det er slett ikke nødvendig med dem for å overleve. De nye byttingene (Lets-sytemet) kan ordne økonomien for oss alle. Og det eksisterer også en rekke andre alternative måter å løse det økonomiske dilemmaet på. Ja, jeg sier dilemma, for det er jo penge-økonomien som gjør livet til et mareritt for mange mennesker, og som stenger døren for den nødvendige omsorg for barn, kvinner og natur. I forbindelse med konflikten på Balkan kan den gamle Adam komme til å bli aktivert. Det er vi ikke tjent med. Vi må snu! Veien går gjennom dekapitalisering og et lønnsomt prisfall. Bruk og utvikling av de nye byttingene er også farbar vei. Veien til det bærekraftige samfunnet må ikke stoppes.

Astrid Strømme

Verdi - - -

grunn til å frykte enkelt-individet sier den danske familierapeut, Jesper Juul. Tvert imot sier han, så kan det komme til å vise seg at enkelt-individet sin frigjørelse fra massesamfunnet, betyr en berikelse for samfunnet.

Matti Bertström sin modell av vår hjerne forklarer samfunnsutviklingen som et produkt av vårt tankeliv. Da er han på bølgelengde med både Bertram Dybwad Brochmann og Bente Müller. Vi befinner oss nå på et trinn i historien som betegnes som informasjons- eller datasamfunnet. Det er nemlig slik at en av hjernenes ressurser fungerer på en lignende måte som en datamaskin. Storsamfunnet er i sitt vesen knyttet til denne måte å tenke på. Men hjernen har andre ressurser, og de frigjør vi best ved å gjøre, eller forstå storsamfunnet som en livmor. En livmor er i stand til å garantere eksistensen til sine barn. Vi er barna, og det er vi som må forstå dynamikken i samfunnsutviklingen, og legge forholdet til rette for å unngå det totale økologiske sammenbruddet.

Din tanke er fri, synger Alf Craner. Ja, den er det i viss forstand. Likevel må tanken fatte forskjell på penge- og virkelige verdier. Virkelige verdier er naturen og alt biologisk liv. Vi kan konkludere med følgende: 1) Vi må forandre eller redusere vår produksjonsform. 2) Menneskene må gies forutsetninger til å drive selvutvikling og finne fram til sin neste. 3) Storsamfunnet forstår vi som en livmor som er i stand til å forsørge oss alle. 4) Alle mennesker får en eksistenstrygd.

- Kanskje du ser at det er nødvendig med en bevissthetsendring? At en ny samfunnsutvikling mot et bærekraftig og livsbejaende samfunn er avhengig av at vi erkjenner dette? Tør verdikommisjonen ta opp disse spørsmål?

Astrid Strømme

P.S. Idéen med en verdikommisjon er likevel å forstå som positiv. Kanskje den klarer å få frem i en eller annen sammenheng essensen i det som sies her?

Støtt
nyorienteringen

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 450,- pr år
kr. 225,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta